

amb ell, i l'informà de qui el cercava. Ell la recordava bé, perquè també se l'havia estimat, i es va emocionar amb la història. Pocs dies després, la Mercè va rebre la trucada de la seva dona, que ens va demanar molt educadament que deixéssim tranquil el seu marit, que era casat i feliç, i que no li arruïnéssim la vida. La Mercè va assegurar-li que ningú no tenia intenció de fer-ho.

Tinc per cert, però, que la meua clienta i el pare del seu fill es van parlar almenys una vegada per telèfon, en una conversa llarga per explicar-se coses i tancar el passat. La darrera vegada que ens vàrem veure la dona semblava feliç o, almenys, conformada.

«Ara sap que és fill seu» –va dir-me–. «Ara sap també que mai no l'he deixat d'estimar, que ha estat l'home de la meua vida. Tot està a les seves mans».

Poc temps després, va morir, després de veure complert, en part, el seu somni. Ens ho va dir la

mateixa persona que me l'havia enviat. Massa tard, però, per poder acompanyar-la en el darrer viatge. Alguna vegada, però d'això ja fa anys, havia vist el noi pels carrers de Girona (devia tenir, aleshores, quaranta anys o més). He deixat de trobar-me'l. Tant de bo visqui encara i el cuidi algú.

A mi em va arribar com un tema jurídic però es va convertir en una altra cosa. Per a un noi andalús, antic emigrant, havia estat una història fugaç, amable, possiblement una aventura, que ja havia oblidat i que va retornar-li de cop. Per a la Dolores, que així es deia la dona, havia estat el llarg, tendre, inoblidable, intens i únic gran amor de la seva vida. Per al fill, era quelcom que el depassava, que no comprenia, que el fregava sense aixecar cap espurna en la seva pell. Per a la Mercè i per a mi sempre serà una tendra, petita i trista història d'amor.

Ponç Feliu Llansa nasqué a Sant Mori (Alt Empordà); estudià dret, va exercir l'advocacia durant més de 15 anys i va ser degà del Col·legi d'Advocats de Girona. Posteriorment, accedí a la judicatura, i va exercir com a magistrat a Bilbao i al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. La seva vocació literària s'ha manifestat en la publicació dels llibres *L'avi Siset* i *L'any que va ploure cendra* (Ed. Planeta), *En el temps de les fronteres* (Brau Edicions) i *Converses amb Palau i Fabre* (Accent Editorial).

El jutge i el fèretre sense cadàver

L'anecdota judicial gironí (o més ben dit, forense, en general) gaudeix d'una consistència considerable; pressento que seria un tònic magnífic contra l'ensofiment. Seria, però, insensat desguarnir-se de l'autocensura en aquest país d'alta irritabilitat, on la protecció de l'honor –per poc que en pugui quedar– és, a voltes, objecte d'una acollida judicial entusiasta. Em guardaré, doncs, per a mi, almenys de moment, un llarg enfilall de facècies forenses molt delicades.

No crec, però, que ningú se senti ofès si recordo allò que passà fa més de mig segle a la carretera de Besalú a Girona.

El jutge interrogà a fons en Joan, el sospitós. Era un cas molt rar. A més a més, tal sospitós havia estat traslladat directament al jutjat, sense previ pas per la caserna de la Guàrdia Civil. En Joan es presentà, doncs, indemne, gens tumefacte i ben clenxinat, davant l'autoritat judicial, la qual decretà, finalment,

la seva llibertat sense càrrecs. I això que la situació era compromesa, com sol passar quan hi ha algun fèretre pel mig. És clar que en aquest cas hi havia taüt, però no cadàver, fenomen desconcertant per a l'escatologia o ciència de la finitud i les acaballes.

Foren moltes les desventurades circumstàncies que s'encadenaren fins a provocar aquella angoixosa compareixença judicial. Primer, va ser la mort, per inexorable qüestió d'edat, d'un vell que vivia prop de Besalú. El fuster del poble tenia la caixa de morts mig feta quan quedà garratibat d'una pedra al ronyó. No restà, doncs, a l'hereu cap altra solució que anar a Olot, comprar un altre taüt i carregar-lo al sostre del cotxe de línia. (Llavors els sostres dels autobusos eren d'una notable funcionalitat: no només s'hi carregaven cistells –amb aviram o sense-, embalums, rampoines i, en fi, tota mena d'estris i andròmines, sinó que exhibien a la part davantera un banc on solien asseure's, sobretot a l'estiu, homes joves i no tan joves. Encara que no constava cap expressa interdicció al personal femení, mai no s'hi veia cap dona; enfilarse per l'estreta escala requeria certa intrepidesa, llavors patrimoni masculí, i hauria pogut esdevenir, a més a més, un acte notòriament impúdic, per llarga que fos la faldilla). Anaren a parar al sostre del vehicle tant el taüt com el seu propietari. L'hereu Joan seia tot sol al banc esmentat mentre l'autobús avançava a batzegades per la perforada carretera, oscil·lant a dreta i a esquerra per salvar-ne els clots més conspicus. Agraïa aquell ventijol. L'agonia del seu pare havia requerit massa jornades de vetlla, massa enclaustrament. Fins el color torrat del bon pagès, havia perdut; tothom el veia destenyit, esblaimat, gairebé fantasmal.

El cel s'ennegrí fins que descarregà de valent. L'únic aixopluc era el taüt, i al seu interior s'endinsà en Joan fins que, exhaust, quedà adormit fulminantment.

Parà de ploure, i a l'estació següent, mentre en Joan navegava per la fase més aguda del seu son, l'Andreu remuntà al sostre de l'autobús. En veure el fèretre va decidir baixar; a tothom l'angunieja, viatjar acompanyat d'un cadàver. Però el cotxe ja havia

JOAN VERDÉS

arrancat i ell no podia evitar fitar, encara que fos a llambregades i de biaix, la negra i sinistra andròmina. Ho feia amb desassossec, que convertí en temor indissimulable un escandalós tro.

Va ser aquell mateix tro el que despertà en Joan, el qual, per comprovar quin temps feia, va treure la seva descolorida i espectral mà del bagul, girant-la lentament i reiteradament per assegurar-se si aquella gota que li havia caigut continuava sent pluja o eren simples escorrialles dels plàtans de la cuneta.

Fou tal l'ensurt de l'Andreu que, en veure-ho, el seu cos, com si el banc fos una ballesta, sortí catapultat i, esborronat i esglaiat, proferí, amb ulls de cavall, uns crits esfereïdors mentre es precipitava al buit. Abans de perdre el coneixement, el xofer el veié intentant articular alguna paraula sense aconseguir-ho i assenyalant amb el dit, estupefacte i aterrit, qui sap si cap al cel en demanda de pietat o cap al sostre del cotxe; un dit potser acusador contra un Joan que l'hauria empentat. La Guàrdia Civil, llavors en obligació de sospita permanent, no podia descartar, doncs, que assenyalés l'assassí.

Sí que ho féu el jutge, ja que en Joan, home d'imaginació més aviat limitada, no tenia prou inventiva per a una coartada tan perfecta com la de la pluja i el fèretre.